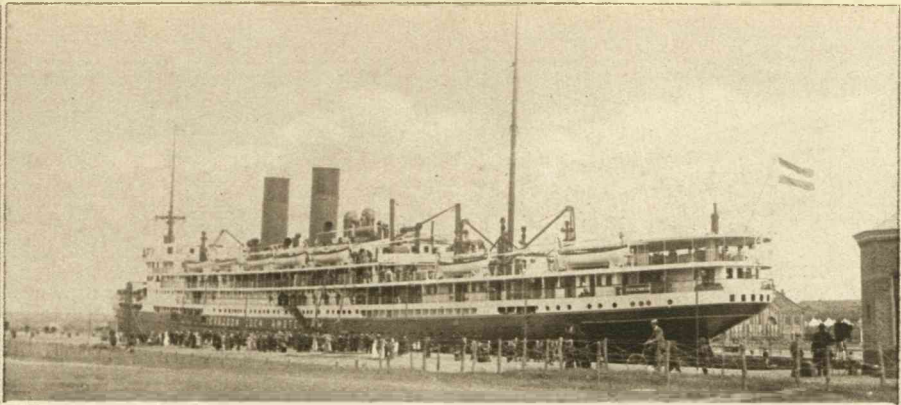
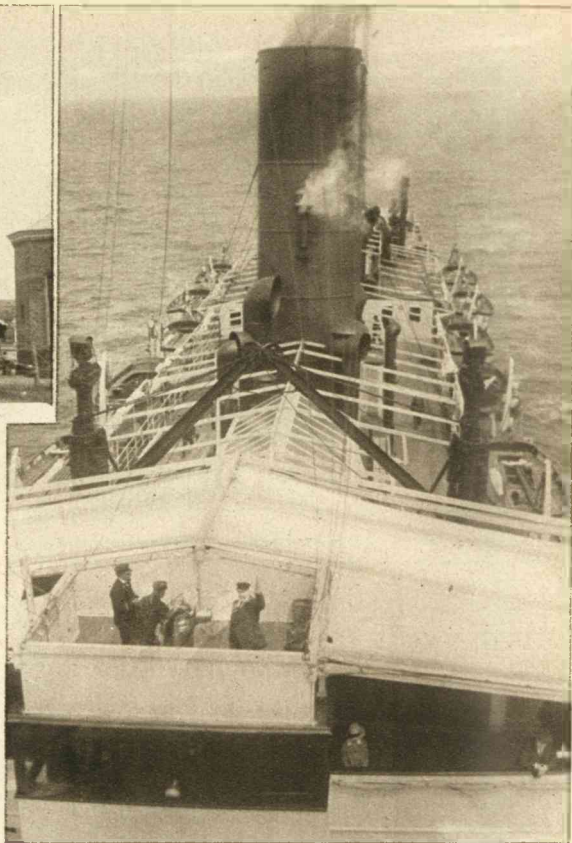

De „Jan Pieterszoon Coen” in het Noordzeekanaal.

De „Jan Pieterszoon Coen” in de sluisen te IJmuiden.

Een kijkje uit het kraaiennest van de „J. P. Coen”.

PROEFTOCHT MET DE „JAN PIETERSZOO COEN”

Een Nederlandsche onderzeeboot in 't zicht (periscoop links op de foto).

is. Wij merkten verscheidene ministers op, als de heeren Treub, Rambonnet, Pleyte, Posthuma, ook den Amsterdamschen burgemeester, wethouders, en een aantal kopstukken uit Handels-, Scheepvaart- en Industrierwereld, die wij gaarne met naam en toenaam zouden willen noemen, ware onze ruimte daarvoor niet wat beperkt.

Dit laatste kunnen wij niet van dit stoomschip zeggen, want de onafzienbare schaar van genoodigden werd in één oogwenk door dit gevaarte opgenomen en zij circuleerden er rond zonder dat de ruime dekken een indruk van volte gaven. Aan den wal vergaapte zich het mensdom aan onze grootheid of liever gezegd aan die van J. P. Coen, of nog liever, aan die van het schip, dat diens naam droeg.

Daar lagen we nu, en het was bij half elf met al die gekheid geworden. Maar al gauw kwam nu een kleine sleepboot, een zekere „Cycloop”, voor den draad, en trok ons, zoo klein als hij dan was, maar allemachies netjes de sluis uit.

Rechts zagen wij van het Vaderland nog het fort IJmuiden, en links vier verdwaalde badkoetsen, dan nog een stukje pier, en adieu, adieu, daar gingen we de zee op. Een torpedojager salueerde ons met zijn vlag, en, ik weet niet hoe het

den anderen genoodigden ging, maar mij deed dat beetje hartelijkheid waarchtig goed. De zee was braaf, het kan niet braver: „slecht” water, zooals de uitdrukking luidt, en dat beteekent dan juist goed water, en wat een hoop van dat water. De heele zee was vol. En wat wij ervan zagen was alleen nog maar het bovenste. Dus je hoeft niet te vragen....

Alles ging voortreffelijk. Wij verheugden ons. Nadat we de zee eens bekeken hadden gingen we eens op het schip rond. Nu, dat was daar een loonend wandelingetje langs hoofddek, opperdek en de twee promenadedekken. Wat voortreffelijk ingerichte muziek-, rook- en verdere salons, wat dierbare zijes alsof je thuis bent, wat zalige gummi-vloerbedekking waarover onhoorbaar onze schreden vol distinctie glijden, wat schoone wanden en plafondversieringen van satijnhout, ebbenhout en goudleer als in tempelen van gezelligheid en fraaiheid. In de groote muziekzaal met uitnemende inrichting en wandversiering vindt men een in wit porcelein uitgevoerd portret van den peter van het schip, Jan Pieterszoon Coen. In de donkerder van toon gehouden groote rookzaal is in den wand een eveneens wit porcelein reliëf van de Baraboedoer, en alom treffen ons versieringen, welke aan den grooten Jan Pieterszoon herinneren.

Dit alles werd ontworpen en uitgevoerd door den Kunstenaar C. A. Lion Cachet. Wanneer wij door de muziekzaal komen, speelt de elektrische Steinway-vleugel heelemaal alleen een sonate, zonder behulp van virtuos of anderszins; een heer in gekleede jas is in de nabijheid, maar raakt evenmin het instrument aan als u of ik. We zijn in opgetogen stemming, welke stemming schier gelijktijdig nog verhoogd wordt door Javaansche bedienden, die met sorbets komen aanschuiven. Wij drinken den zoeten, koelen drank, en vervolgen onzen tocht door de keurige propere gangen, waarlangs de praktische hutten liggen, we zien de fraaie luxe-hutten, door den architect London ingericht, we laten ons een wijle in den kapperssalon neer en bewonderen de keurige inrichting van dat instituut, wij zien de drukkerij, betreden een kinderkamer, die alleraardigst is ingericht en met leuke tafereelen en versjes aan den wand wel een reusachtig opgevouwen prentenboek lijkt; wij doorkruisen de 1e en 2e klasse eetzaalen, waar een correcte maître d'hôtel, wiens weerga ik op het vasteland nog nimmer aantrof, met een leger van hofmeesters en een vloot van Javaantjes de toebereidselen voor den lunch maakt, en daarbij zulk een kapitaal aan zilverwerk, kristal en porcelein tentoonspreidt, dat de aanblik ervan den fijnsten landrothotelier van ijverzucht had doen verbleeken voor zijn gansche verdere leven. Een geur van zoete stoverijen, die bescheidenlijk op het achterdek ons tegemoet komt, steunt onze goede verwachtingen, door het zien van het tafeldekken gewekt. Terzelfder plaatse ontvouwt een jeugdig stuurmansleerling ons het geheim van een toestel, dat daar in het water neergelaten kan worden en de oppervlakte des 's nachts hel verlicht; het bewijst wanneer er iemand overboord gevallen is goede diensten bij het zoeken.

In hoofdzaak wijkt de bouw, toerusting en inrichting van dit schip niet af van andere schepen der maatschappij „Nederland”. Een technische eigenaardigheid is dat zij met een machine met drie cilindrs is toegerust terwijl een vorige boot reeds een vier-cylinders voerde; dit is, zou men zoo oppervlakkig zeggen, dus geen verbetering; toech is dit het geval, want de triple-machines voldoen bij het gebruik van oververhitten stoom beter dan de schijnbaar volmaakter vier-cylinders of quadruple-machines; ook doen zij het schip minder trillen dan laatstgenoemde. De hoofdmachines zijn geleverd door de als „Werkspoor” bekend staande groote Nederlandsche fabriek. Op onzen omgang komen wij natuurlijk ook op de brug, en vinden daar, keurig en practisch ingericht, naast elkander de kaartkamer, de slaapkamer van den Kapitein, en zijn werkkamer. Wie nog nooit een groot stoomschip bezochten, kunnen zich niet voorstellen, hoe voortreffelijk zoo'n inderling is, hoe er met de ruimte wordt gewoekerd, en hoe alles in zijn betrekkelijke beperktheid doelmatig en goed is.

Ziehier eenige bijzonderheden. Het displacement van het schip is 15600 Eng. tons, het draagvermogen 6950 Eng. tons. Het schip is geheel van staal gebouwd. Een dubbele bodem loopt bijna over de geheele lengte. Acht waterdichte schotten verdeelen het schip in negen waterdichte afdelingen. De tien waterdichte deuren kunnen vanaf de brug automatisch worden gesloten. Het schip heeft twee masten, de voormast draagt vier laadboomen, sterk genoeg om 6 ton te lichten. Er zijn zes stoomlieren. Met dit schip kunnen worden vervoerd 202 passagiers 1e klasse, 129 tweede, en 46 derde. De bemanning telt 261 personen, zoodat het aantal opvarenden 680 bedragen kan. Er zijn 14 sloepen aan boord, waarvan twee motorbooten, een kapiteinsgiek en een vlet.

We vlijen na onzen omgang ons neer in de comfortabele dekstoelen

en genieten van het prachtige uitzicht. Waren wij bij ons vertrek wat Noordwaarts geloopt, al spoedig wendden wij en koersten in Zuid-westelijke richting. Om beurten voeren wij sneller en langzamer, zooals dat bij proeftochten gebruikelijk is; te 12 uur bereikte het schip ongeveer zijn grootste snelheid, d.i. vijftien mijlen. Het ging dan ook een flink gangetje. Prachtig was de aanblik der zee.

Het zogwater was smaragdgroen te midden van het donkerder groen er omhenen; het schuim spoot en kartelde achter de schroeven aan en vormde grillige en wonderschoone netten en slierten en slingerlijnen als van een prachtig, rijk marmer. Omhoog zag men de bruinige rookpluim roodachtig door de zon gekleurd, gelijk een fijnen tangokleurigen sluier die van den mast wapperde.

Het schip beschreef nu een sierlijke bocht ter beproefing van de stuurinrichtingen en herstelde dan zijn vorigen koers weer.

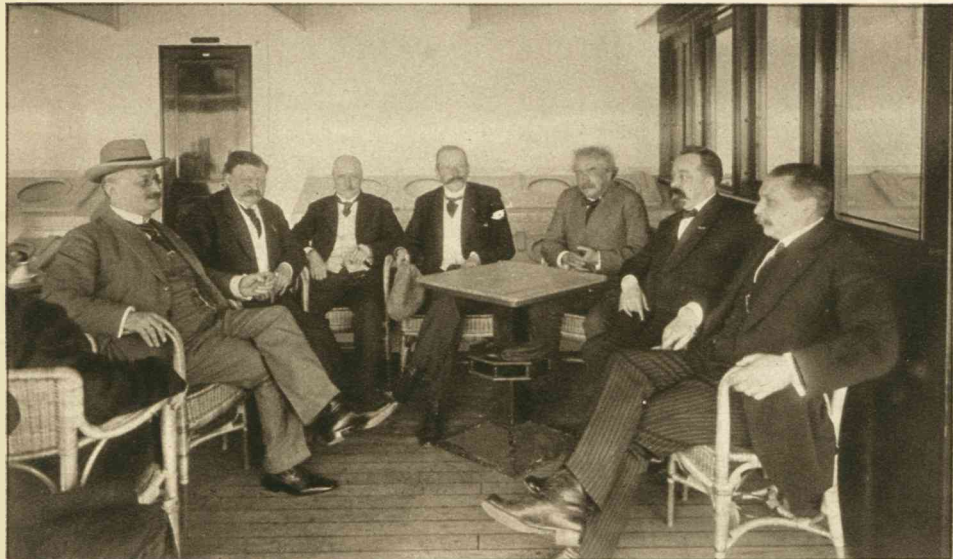
Doch de klok wees één uur, en de bel noodde tot den lunch. Ontvangen door een gansche dessa Maleiers, doken wij langs de trappen in de aanlokkelijke eetzaal neer, en zetteden ons voor de veelbelovende couverts. En nauwelijks waren wij gezeten of beminnenswaardige hors-d'oeuvres circuleerden reeds aan de hand der gediensstige Madoerezen en stamverwante personen. Hofmeesters in verblindend-schoone uniformen schonken overvloediglijk Champagne; de aanval begon, moorddadig blonken de messen en vorken als blanke wapenen. We genoten, behalve een reeks van prijzenswaardige toasten door autoriteiten, een overvloedigen lunch.

Plotseling werden wij opgeschrikt uit onze genoegens met het bericht dat er een onderzeeër in de buurt was. Wij veerden overeind, vloedde langs de trappen dekwarts in een wilde vlucht. De harten bondsden, de gezichten verbleekten, de verlaten likeur verschaalde in de glazen. — Zoo moet dan deze genoeglijke feestvreugd in een tragedie eindigen — aldus doorkliefde de paniek onze ziel, bij het bestormen der trap, — hoe is het mogelijk.

Nauwelijks hadden we het zoete slokkie tot ons genomen of het „zoute slokkie” zouden wij tot ons nemen, en wel in zulk een overvloed, dat het ons eens en voor altijd bedwelmen zou tot in eeuwigheid.

Ijselijke tooneelen van wanhoop speelden zich op dit uur des desserts in onze verbeelding af.... Wie beschrijft echter onze opluchting en onzen hernieuwden levensmoed, wanneer de onderzeeër een Nederlandsche onderzeeër bleek, die ons gemeenzaam rood, wit, blauw vertoonde vóór hij onder water wegdook. Zij bleef ons voortdurend begeleiden, nu eens boven, dan onder water, tot wij IJmuiden weer binnenstoomden, vol-daan over den belangwekkenden en gezelligen tocht aan boord der „Jan Pieterszoon Coen”.

Ziezoo, en nu wenschen wij de Maatschappij „Nederland” geluk met haar nieuwe schip, en aan het schip een goede reis. J. WALKER.

Van links naar rechts de heeren: C. J. K. van Aalst, pres. der Ned. Handels-Mij.; Th. M. Ketelaar; mr. Th. B. Pleyte, min. v. Koloniën; mr. M. W. F. Treub, min. van Financiën; H. M. W. Wibaut, weth. v. Amsterdam; F. W. Posthuma, min. v. Landbouw; J. J. Rambonnet, min. v. Marine.

Van links naar rechts de heeren: J. B. A. Jonchheer, directeur der Maatschappij „Nederland”; D. Goedkoop, dir. der Ned. Stoomvaart-Mij.; min. Posthuma; min. Treub; burgemeester Tellegen; min. Pleyte; C. J. K. van Aalst; vice-admiraal C. G. Tydeman. (foto's V. F. B.).